

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024 – 2026

Kunnanhallitus antaa talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelusta seuraavat ohjeet:

1. Talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelu ja toiminnan suunnittelu perustuu vuoden 2023 talousarvion tasoon päävastuualue – ja tulosaluekohtaisesti varsinaisten toimintamäärärahojen osalta. Tulot arvioidaan käytettävissä olevan taksa- ja maksutason perusteella ja hallintokunnat tekevät taksa -/ maksuperusteiden tarkistamispäätökset.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset 2022-2025 ovat voimassa 1.5.2022-30.4.2025. Sopimuskaudella palkkoja korotetaan yleiskorotuksilla ja paikallisilla järjestelyerillä.

Vuonna 2023 työvoimakustannukset nousevat vähintään keskimäärin 4,1 % (+kertaerä 30.6.2023 467 €) ja vuonna 2024 yhteensä 4,0 %. Palkat ja henkilöstösivukulut lasketaan palkkahallinnosta saatujen ohjeiden mukaisesti.

Raami (ulkoiset menot) päävastuualueittain asetetaan seuraavasti:

- Hallinto-, elinkeino- ja perusturvapalvelut	
▪ toimintakate	-2.361.450 euroa
- Sivistyspalvelut	
▪ toimintakate	-6.631.020 euroa
- Tekniset palvelut	
▪ toimintatuotot	+1.276.030 euroa
▪ toimintakulut	-3.606.940 euroa

Toimintakate on -11.348.200 euroa. Vuosikate tavoitteeksi asetetaan 3.139.800 euroa.

2. Päävastuualuekohtaiset talousarvioehdotukset ja vaihtoehtolaskelmat sekä niiden toiminnalliset ja kustannus-/tulovaikutukset pyydetään **29.9.2023 mennessä** hallinto-, elinkeino- ja perusturvaosastolle jatkovalmistelua varten.
3. Kunnanhallitus ja valtuusto käsittelevät toiminnan vaihtoehtoja ja talousvaikutuksia lokakuussa pidettävässä valtuuston talousarvioseminaarissa (12.10.2023 klo 9.00 alkaen)
4. Talousarvioluonnos valmistellaan siten, että valtuusto voi käsitellä sen ohjeellisena lopullista laadintaa varten ennen veropäätöksiä loka/marraskuun vaihteessa (valtuusto 8.11.2023).
5. Talousarvion määrittelyssä tulee huomioida toiminnan muutokset ja tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa tilinpäätöksestä 2022 esittämät huomiot ja näkökohdat.

Esimerkki talousarvion esittämistavasta (tulosalueittain): Tulosalue: ****ASUNTO-, KAAVOITUS- JA MAAPOLITIIKKA**

Henkilöstö	1.1.2022		1.1.2023	
	vakinaisen	tilapäinen	vakinaisen	tilapäinen
kaavoitusarkkitehti	1		1	
Yhteensä	1	0	1	0

Asunto-, kaavoitus- ja maapolitiikan tulosalue on jaettu seuraaviin tulosityksiköihin:

- *asunnot*
- *kaavoitus*
- *maapolitiikka*

Valtuusto on kokouksessaan 21.10.2015 § 108 hyväksynyt Pyhäjoen kunnan asuntopoliittisen strategian 2020. Valmistellaan asunnonhankintaohjelma vuosille 2022-2030.

Asuntokäytöstä poistuneet rakennukset puretaan.

Kunnanhallituksen perustama **asuntotoimikunta** kokoontuu noin kerran kuukaudessa.

Kunnanhallitus johtaa hallintosäännön mukaan yleis- ja asemakaavojen valmistelua ja kunnan maa- ja tonttipolitiikan valmistelua apunaan **kaavatoimikunta**. Kaavatoimikunnalle asiat valmistelee kaavoitusarkkitehti. Kunnalla on voimassa oleva kaavoitukseen liittyvä puitesopimus Ramboll Oy:n kanssa 31.12.2021 saakka.

Toteutetaan valtuuston 31.1.2018 hyväksymää maankäyttöstrategiaa ja toteuttamisohjelmaa 2035.

Pyhäjoen kunnalla ja Metsänhoitoyhdistys Pyhä-Kala ry:llä on yhteistyösopimus metsien ja taimikoiden hoidosta ja vuosittaisen metsänmyynnin kilpailuttamisesta, sopimus on voimassa 31.12.2021 saakka.

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Tavoite
	Asuntojen vuokraus	Täyttöaste vähintään 90 %
	Asuntopoliittisen strategian toteuttaminen	Huonokuntoisista kiinteistöistä luovutaan strategian mukaisesti
	Metsän myynti	Hoidetaan päivitetyn metsänhoitosuunnitelman mukaisesti
Taloudelliset tavoitteet	Mittari	Tavoite
	Vuokratulot / menot ja poistot	Vuokratulot kattavat menot ja poistot

KÄYTTÖTALOUS	Tilinp. 2020	Ed.budj 2021	Budj. 2022	TS2 2023	TS3 2024
TOIMINTATUOTOT	540 401	424 340	405 210	413 300	421 570
TOIMINTAKULUT	-542 140	-483 780	-480 830	-427 220	-435 750
TOIMINTAKATE	-1 739	-59 440	-75 620	-13 920	-14 180
POISTOT JA ARVONALENT.	-24 463	-19 910	-19 020	-10 200	-10 240
LASKENNALLISET ERÄT	-9 207	-7 810	-8 870	-8 140	-8 300
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-35 409	-87 160	-103 510	-32 260	-32 720

6. Tulosalueille asetetaan kuntalain mukaiset **taloudelliset** ja **toiminnalliset** tavoitteet sekä **mittarit. Mittareiden asettamiseen tulee kiinnittää aikaisempaa enemmän huomiota. Taloudellisten tavoitteiden, toiminnallisten tavoitteiden ja mittareiden avulla pitää voida luotettavasti arvioida toiminnan ja palvelutuotannon taloudellisuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta.**
7. Talousarvioehdotus laaditaan käyttösuunnitelman tasolla ja tilikartan mukaisesti. Esitystapa tulee olla yhdenmukainen päävastuualueittain tulosalue- ja kustannuspaikka-tasolla. Talousarvioasiakirjan yhdenmukaisuutta arvioi ja ohjaa johtoryhmä. Esitystapa tulee olla yhtenevä ja asiaa kontrolloi talous- ja hallintopäällikkö Helena Widnäs.
8. Kunnan vakinainen henkilöstö (virat ja toimet) ja tilapäisen henkilöstön määrä esitetään talousarvioasiakirjassa täsmällisesti päävastuualueittain ja tulosalueittain. Päävastuualueen johtajat raportoivat henkilöstön määrän talousarviossa.
9. Talousarvion valmistelun yhteydessä tarkastellaan henkilöstövoimavaroja kokonaisuudessaan: osaaminen, vaihtoehtoiset ratkaisut, eläköitymisennusteet ja koulutukselliset näkökohdat huomioiden.
10. Toiminnan suunnittelussa kuullaan henkilöstöä ja etsitään tehokkaat ja vaikuttavat tavat operatiiviseen toimintaan.
11. Sisäisten erien suhteen toimitaan niin, että tekninen toimi laatii palvelusopimukset kiinteistöhuoltopalveluille sivistystoimen ja kunnanhallituksen kanssa. Sopimukset laaditaan omakustannushinnoitteluperiaatetta noudattaen. Sopimuksista tulee olla laskettavissa yksikkökustannukset (esim. €/asukas, €/m², €/m³, €/km jne.) ja ne tulee esittää talousarviossa.
12. Investointiosan raami (netto) on lähtökohtaisesti vuosikate taloussuunnitelmakaudella. Investointiosan suunnittelun lähtökohtana on investointiosa 2023 – 2025. Useamman vuoden aikana (talousarviovuosi – suunnitelmavuosia) toteuttavan investoinnin määrärahat jaetaan toteutusvuosille arvioidun aikataulun mukaan ja hankkeen/hankeryhmän kokonaiskustannukset esitetään omana kokonaisuutena. Jos investointi ajoittuu useammalle vuodelle, valtuusto hyväksyy investoinnin kokonaiskustannusarvion ja tuloarvion.

Investointiosa tulee olla luonnoksena valmis 29.9.2023 ja se käsitellään valtuustoseminaarissa. Investointiosan laadintavastuu on teknisellä johtajalla Aimo Korvella. Irtaimiston investoinniksi kirjataan yli 10.000 euron kertainvestoinnit. Sitä pienemmät ovat käyttötalouden hankintoja.

Pyhäjoella 12.6.2023

Kunnanhallitus